

INTERNATIONAL CONCRETE DESIGN COMPETITION FOR STUDENTS een aansporing tot “design intelligence.”

Architectuurstudenten worden geconfronteerd met een quasi overaanbod aan wedstrijden en prijzen afkomstig van de bouwnijverheid. Op het eerste zicht is dit geen slechte zaak. De meer getalenteerde onder hen krijgen zo de kans om af te studeren met een betamelijke geldpremie terwijl bouwbedrijven en -verenigingen hun naambekendheid onderhouden bij de aankomende architecten. Hoewel men zou kunnen verwachten dat de investeringen in dit domein gekoppeld worden aan een ambitie die verder reikt dan commerciële aspiraties, is de werkelijke meerwaarde voortgebracht door die wedstrijdwoekering bijzonder beperkt. In beginsel kan een wedstrijd worden ingezet om een inhoudelijk hoog gegrepen communicatieprogramma uit te werken; in dit geval maakt het opleidingsniveau van de betrokken doelgroep het ook mogelijk om hem op te vatten als een laboratorium en hem te richten op innovatie. Dit potentieel blijft echter onderbenut. In de huidige situatie wordt zelfs de verdeling van de beschikbare prijzenpot voor een groot deel aan de scholen overgelaten zodat elke mogelijke vorm van rechtstreekse feedback wordt kortgesloten.

Het verzuim van de bouwnijverheid om ontwerpmatig onderzoek via deze weg actief te stimuleren, valt des te meer te betreuren omdat andere gelegenheden daarvoor uitermate schaars zijn. De opleidingen hebben namelijk de handen vol met zware leerprogramma's die niet veel verder kunnen gaan dan een initiatie in de problematiek van de ontwerpdiscipline. Ook professionele ontwerpers hebben nauwelijks de tijd en de middelen om meer dan sporadisch ontwerponderzoek te verrichten. Een gevolg van die situatie is dat technologische en methodologische vernieuwing slechts moeizaam de praktijk van de architectuur binnendringt.

Het tot stand brengen van een duurzaam communicatienetwerk en het bevorderen van een onderzoekende houding in het ontwerp behoren tot de voornaamste doelstellingen van de Internationale Ontwerpwedstrijd die recent door de Cementfederaties van een 8-tal Europese landen in het leven werd geroepen en dit jaar van start gaat. De wedstrijd zal om de twee jaar worden gehouden en verlopen in een opeenvolging van nationale nominaties, een internationale jury, een masterclass en uiteindelijk de publicatie van de resultaten. De thematiek wordt verbonden aan een kwalitatief aspect van het beton. Om routine en sleet tegen te gaan wordt er vooropgesteld dat elke wedstrijdcyclus zal verlopen onder de inhoudelijke verantwoordelijkheid van een “supervisor”, auteur van de wedstrijdopgave, samensteller en voorzitter van de internationale jury, programmaverantwoordelijke van de masterclass en redacteur van de publicatie. Die taak werd voor de eerste editie toevertrouwd aan Michael Speaks. Hij is onder meer verbonden aan de SCI-Arc in Los Angeles en in ons land waarschijnlijk het best gekend als auteur van talrijke essays over hedendaagse architectuur en co-auteur/ editor van een aantal Nederlandse publicaties (*Mart Stam's Trousers: Scenes from Behind Dutch Modernism* -1999, *The Critical Landscape* -1997, *Architectural Bodies* -1997; allen 010 Publishers).

Speaks construeert de wedstrijdopgave rond de notie “Robustness” en merkt op dat de term niet alleen verwijst naar stevigheid en kracht maar ook de bijzondere taaiheid die verbonden is aan een hoog adaptatievermogen connoteert. Beide antithetische eigenschappen kunnen beschouwd worden als voorwaarden van duurzaamheid. Speaks heeft een uitgesproken interesse voor die tweede “verstandige” kwaliteit. In “Design Intelligence – Part 1” de inleiding tot een serie interviews gewijd aan hedendaagse ontwerpstrategieën die hij gedurende het afgelopen jaar in A+U publiceerde, stelt hij dat ze een noodzakelijke voorwaarde is om in deze tijdsconditie stand te houden. “Indeed, it is design intelligence, that ‘unseen’ array of techniques, relationships, dispositions and other intangibles, that enables post-vanguard practices to innovate by learning from and adapting to instability (...). - contemporary architecture is compelled by the need to innovate, to create plausible solutions to problems that have been stated but whose larger implications have not yet been formulated. This can only be accomplished by intelligence. Otherwise, design is simply a matter of completing a problem given without adding anything new.”

Guy Châtel, Vakgroep Architectuur en Stedenbouw UGent, nationaal coördinator CDC.

www.concretedesigncompetition.com

---

* in A+U 387, december 2002.